Hukuk Bölümü 2008/19 E., 2008/282 K.

- **2918 SAYILI KARAYOLLARI TRAFİK KANUNU'NUN 65/1-F MADDESİNE AYKIRILIK**
- **İDARİ YAPTIRIM TÜRLERİ**
- **YARGI MERCİİLERİNİN UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNE BAŞVURMALARI**

- 5326 S. KABAHATLER KANUNU [Madde 16]
- 2247 S. UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAK... [Madde 19]

"İçtihat Metni"

O L A Y

: Keşan Bölge Trafik Denetleme İstasyon Amirliği tarafından düzenlenen 9.7.2007 gün ve 199148 sayılı trafik idari para cezası karar tutanağı ile, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 65/1F maddesi uyarınca davacı adına idari para cezası verilmiştir.

Davacı, para cezasına karşı adli yargı yerinde itirazda bulunmuştur.

KEŞAN SULH CEZA MAHKEMESİ; 24.9.2007 gün ve Değişik İş:2007/550, K:2007/550 sayı ile, muterizin aracın tescil plakasına göre ceza tutanağı düzenlendiğini bildirerek itiraz ettiği, itirazın müddeti içinde yapıldığı ve cezanın yazılış biçimine göre itirazın mümkün olduğunun anlaşıldığı, itiraz eden her ne kadar hakkında idari para ceza karar tutanağı ile düzenlenen idari para cezasının iptali için Mahkemelerine başvurmuş ise de sanık hakkında düzenlenen idari para cezası karar tutanağının itiraz edenin yüzüne karşı verildiği, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 6.3.2006 tarih, 2006/7 Esas, 2006/27 Karar sayılı kararı ve Yargıtay 7. Ceza Dairesi'nin 27.3.2007 tarih ve 2005/3487 Esas, 2007/2048 Karar sayılı ilamında açıklandığı üzere 2918 sayılı Kanun'da öngörülen idari para cezasının yüze karşı uygulanması halinde idari para cezasının iptali istemiyle açılan davanın idari yargı mahkemesinde görülmesi gerektiği ve itiraza bakmaya Edirne İdare Mahkemesinin görevli olduğu anlaşılmakla her ne kadar itiraz eden hakkında düzenlenen 9.7.2007 tarihli trafik idari para cezası tutanağına itiraz etmiş ise de bu tutanağın itiraz edenin yüzüne karşı tutulduğu ve itiraz edenin tutanağı imzaladığı ve bu itiraza bakmaya Edirne İdare Mahkemesinin görevli olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar kesinleşmiştir.

Davacı, bu kez, söz konusu idari para cezasının kaldırılması istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

EDİRNE İDARE MAHKEMESİ; 14.12.2007 gün ve E:2007/1125 sayı ile, davacı Y. D. tarafından Edirne Emniyet Müdürlüğü Keşan Bölge Trafik Denetleme İstasyon Amirliği tarafından düzenlenen 9.7.2007 tarih ve 199148 sayılı işlemin iptali istemiyle Edirne Valiliği'ne karşı dava açıldığı, 5326 sayılı Kanun'un 3 ve 27. maddelerinden söz ederek, dosyadaki mevcut bilgi ve belgenin incelenmesinden; davacı hakkında Edirne Valiliği Keşan Bölge Trafik Denetleme istasyon Amirliği tarafından 9.7.2007 tarih ve 199148 sayılı idari para cezası karar tutanağı ile 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 65. maddesine aykırılıktan 2.156,00YTL para cezası verildiği, bu işleme karşı Keşan Sulh Ceza Mahkemesi nezdinde 2007/550 D.İş Esasına kayıtlı olarak 16.7.2007 tarihinde itiraz edildiği, Keşan Sulh Ceza Mahkemesi'nin 24.9.2007 tarihli kararıyla görevsizlik kararı verildiği ve bu kararın 25.10.2007 tarihinde kesinleştiği yönünde 2.11.2007 tarihli kesinleşme şerhi düşüldüğü, bunun üzerine Mahkemeleri nezdinde 2007/1125 Esas numarasıyla 5.11.2007 tarihinde mezkur para cezasının iptali istemiyle görülmekte olan davanın açıldığının anlaşıldığı, yukarıda yer alan mevzuat değerlendirilmesinden, 5326 sayılı Kanun'un 5561 sayılı Kanun'un, bu kanunda düzenlenen 31. maddesiyle değişik 3. maddesinde idari yaptırım kararına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin ancak diğer kanunlarda aksine bir hükmün bulunmaması halinde uygulanacağı, diğer genel hükümlerinin ise idari para cezasıyla veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında uygulanacağının hüküm altına alındığı, dolayısıyla 5326 sayılı Kanun'un 3. madde başlığında da görüleceği üzere Kabahatler Kanunu'nun genel bir kanun niteliği taşıdığı, görevli yargı merciinin tayinine dair cezaya müstenit ilgili Kanunda hükme yer verilmemesi halinde 5326 sayılı Kanun'un tatbik edileceğinin benimsendiği, 5326 sayılı Kanun'un 3. maddesinin atıf yaptığı Kanun yollarına dair 27'nci maddesinde ise idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine dair idari yaptırım kararlarına karşı kararın tebliğ veya tefhimi tarihinden itibaren en geç 15 gün içinde Sulh Ceza Mahkemesine başvuru yolunun düzenlendiği ancak idarî yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idarî yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idarî yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının da bu işlemin iptali talebiyle birlikte idarî yargı merciinde görüleceğinin anlaşıldığı, olayda ise, dava konusu edilen trafik para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nda bu para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediğinin anlaşıldığı, bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağından, dava konusu idari para cezasının görüm ve çözümünün 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 27'nci maddesinin 1'nci bendi uyarınca Sulh Ceza Mahkemesinin görev alanına girdiği gerekçesiyle Mahkemelerinin görevsizliğine, 2247 sayılı Kanun'un 19'ncu maddesi uyarınca görevli yargı merciinin tayin ve tespiti için Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulmasına ve dosyanın anılan Mahkemeye gönderilmesine ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesi'nin kararına kadar ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mustafa KICALIOĞLU, Mahmut BİLGEN, Habibe ÜNAL, Nüket YOKLAMACIOĞLU, Serdar AKSOY ve Muhittin KARATOPRAK'ın katılımlarıyla yapılan 17.11.2008 günlü toplantısında;

I- İLK İNCELEME : Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulunun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği...

..." açıkça belirtilmiştir. Bu durum göz önüne alındığında, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesinde öngörülen şekilde başvurulduğu ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık

bulunmadığı anlaşıldığından, adli ve idari yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II- ESASIN İNCELENMESİ : Raportör- Hakim Nurdane TOPUZ'un, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Ahmet BEŞİNCİ ile Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun, davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 2918 sayılı Yasa'nın 65. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi uyarınca verilen para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

13.10.1983 tarih ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 65. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde, araçların yüklenmesinde yönetmelikte belirtilen ölçü ve esaslara aykırı olarak gabari dışı yük yüklenmesinin, yük üzerine veya araç dışına yolcu bindirilmesinin yasak olduğu belirtildikten sonra, üçüncü fıkrasında, (f) bendine uymayan işletenlerin 1.000 Türk Lirası, (f) bendine aykırı yük gönderenlerin 2.000 Türk Lirası idarî para cezası ile cezalandırılacakları belirtilmiştir.

Uyuşmazlık Mahkemesi, 2918 sayılı Yasa'nın 116. maddesi kapsamında araç tescil plakasına göre düzenlenenler dışında trafik zabıtasınca uygulanan idari para cezalarına karşı açılan davaları; bu uygulamanın idari ceza kapsamında bulunması; Yasada idari cezalarla ilgili davalarda (116. maddedeki itiraz yolu hariç) görevli yargı yerini açıkça belli eden bir hükme yer verilmemesi; bu Yasada gösterilen adli cezalara hükmetmekle görevli mahkemeye işaret eden 112. maddeye de herhangi bir atıfta bulunulmamış olması karşısında ve göreve ilişkin genel ilkelere göre idari yargının görev alanında görmüştür.

30.3.2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesi ile değişik 3 üncü maddesinde " (1) Bu Kanunun;

a) İdari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idari para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır." denilmiştir.

19.12.2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun; İdari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterildiği

durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen trafik para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nda da bu para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile Sulh Ceza Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Edirne İdare Mahkemesi'nce yapılan BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Keşan Sulh Ceza Mahkemesi'nin 24.9.2007 gün ve Değişik İş:2007/550, K:2007/550 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 17.11.2008 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.